

Jautājumi un atbildes par valsts atbalstu sabiedrības virzītiem vietējās attīstības (CLLD) projektiem

1. Vai noteikumos attiecībā uz valsts atbalstu zivsaimniecības nozarei laika periodam no 2014. līdz 2020. gadam ir veiktas izmaiņas?

Daži valsts atbalsta instrumenti, kas bija paredzēti tieši zivsaimniecības nozarei, ir zaudējuši spēku un tikuši pārskatīti (*de minimis* un grupu atbrīvojuma regula), lai atspoguļotu jaunā KZP prioritātes. Taču pamatnoteikumi attiecībā uz finanšu shēmu (EJZF) un valsts atbalsta nosacījumu mijiedarbību paliek nemainīgi.

Būtībā:

- konkurences nosacījumi (kas ietver arī valsts atbalstu) attiecas uz zivsaimniecības un akvakultūras nozari **tikai tiktāl, ciktāl to noteikuši likumdevēji**, atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 42. pantam. Šis LESD 42. pants regulē lauksaimniecības produktu ražošanu un tirdzniecību (attiecas arī uz zivsaimniecības un akvakultūras produktu ražošanu, apstrādi un pozicionēšanu tirgū);
- EJZF Regulas 8. panta 2. punkts paredz, ka valsts atbalsta nosacījumi nav piemērojami maksājumiem, ko dalībvalsts veic saskaņā ar EJZF noteikumiem un ko regulē LESD 42. pants. Līdzīgs noteikums jau bija iekļauts EZF. Līdz ar to, **ja CLLD pasākums tiek finansēts no EJZF līdzekļiem un „ir saistīts ar zivsaimniecību” (piemēram, atbilstoši LESD 42. pantam), tam netiek piemēroti valsts atbalsta noteikumi. Savukārt, ja pasākums „nav saistīts ar zivsaimniecību”, tiek piemēroti valsts atbalsta noteikumi.**

Kā iepriekš norādīts, **šis noteikums nav jauns.**

Ciktāl tas attiecas uz EJZF līdzfinansētiem CLLD projektiem, katrā konkrētajā gadījumā ir jānosaka, vai pasākums ir „saistīts ar zivsaimniecību”, lai izvērtētu valsts atbalsta noteikumu piemērošanu.

2. Kādas EJZF finansētās darbības uzskatāmas par saistītām ar zivsaimniecību un līdz ar to ir atbrīvotas no valsts atbalsta noteikumu piemērošanas?

Kā iepriekš norādīts, šo jautājumu regulē LESD 42. pants. Darbības, kas uzskatāmas par „saistītām ar zivsaimniecību” ir tās, kas **attiecas uz zivsaimniecības un akvakultūras produktu ražošanu, apstrādi un tirgošanu.**

Lielākā daļa no EJZF līdzfinansētajām darbībām ir saistītas ar zivsaimniecību, izņemot tos pasākumus, kuru mērķis ir veicināt integrētās jūrlietu politikas (IJP) (Eiropas Savienības 6. prioritāte), kā arī dažu CLLD projektu (ES 4. prioritāte) īstenošanu.

Tā kā projekti, kas tiek finansēti saskaņā ar EJZF Eiropas Savienības 4. prioritāti (CLLD), ne vienmēr ir tieši saistīti ar zivsaimniecību, ir jāizskata katrs konkrētais gadījums, lai noteiktu, vai tas ir „saistīts ar zivsaimniecību”.

Piemērs: zvejnieku ģimenei pieder veca ēka, ko viņi vēlas pārvērst par dienas centru kopienas vecākā gadagājuma cilvēkiem. Šī iniciatīva juridiski tiktu īstenota kā kooperatīvs. Šāds

pasākums pavisam skaidri „nav saistīts ar zivsaimniecību”, jo tas neattiecas uz zivsaimniecības un akvakultūras produktu ražošanu, apstrādi vai pārdošanu.

Projekti, kuri nav saistīti ar zivsaimniecību, negūst labumu no valsts atbalsta noteikumu piemērošanas atbrīvojuma, kas paredzēts EJZF Regulas 8. panta 2. punktā. Līdz ar to tiem **tieks piemēroti vispārējie** (un nevis tieši zivsaimniecībai paredzētie) **valsts atbalsta noteikumi**.

Fakts, ka konkrētai darbībai ir piemērojami valsts atbalsta noteikumi, nenozīmē, ka par to obligāti jāpaziņo Komisijai. Ja maksimālā summa vienam atbalsta saņēmējam trīs gadu periodā nepārsniedz 200 000 EUR, tiek piemēroti Vispārējās *de minimis* regulas noteikumi. Ja maksimālā summa vienam atbalsta saņēmējam trīs gadu periodā pārsniedz 200 000 EUR, vadošajai iestādei jāpārlicinās, vai projekts nav iekļauts Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas piemērošanas jomā. Šādā gadījumā Komisija jāinformē par šādu projektu, taču nav jāiesniedz paziņojums. Ja projekts neatbilst Vispārējās *de minimis* regulas vai Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas prasībām, par to jāiesniedz paziņojums Komisijai (kas nozīmē, ka projektu nevar īstenot bez Komisijas atļaujas).

Skatiet 5. punktu tālāk un pārskata tabulu šī dokumenta beigās, lai iepazītos ar dažādiem iespējamajiem procesiem.

3. Tieši zivsaimniecībai paredzētajā grupu atbrīvojuma regulā (FIBER) nav atsevišķa panta par CLLD. Kādos gadījumos šādas darbības tiek atbrīvotas no valsts atbalsta paziņošanas pienākuma?

Skatiet 1. un 2. jautājumu.

Tieši zivsaimniecībai paredzētā grupu atbrīvojuma regula ir valsts atbalsta instruments. Tā attiecas tikai uz pasākumiem, kas atbilst valsts atbalsta saņemšanas noteikumiem. Galvenais *FIBER* mērķis ir atbrīvot no paziņošanas pienākuma atbalsta **pasākumus**, kas **nesaņem finansējumu no EJZF shēmas** (tiek finansēti tikai no valsts līdzekļiem), taču atbilst EJZF finansējuma saņemšanas nosacījumiem.

Ja EJZF finansētais *CLLD* pasākums ir „saistīts ar zivsaimniecību”, tam netiek piemēroti valsts atbalsta noteikumi saskaņā ar EJZF regulas 8. panta 2. punktu.

Ja EJZF finansētais *CLLD* pasākums nav „saistīts ar zivsaimniecību”, tam tiek piemēroti nevis tādi tieši zivsaimniecībai paredzēti valsts atbalsta noteikumi kā *FIBER*, bet vispārējie valsts atbalsta noteikumi.

4. Ja ar zivsaimniecību saistīta darbība neietilpst FIBER piemērošanas jomā, vai tā vēl aizvien var gūt labumu no GBER vai de minimis atbrīvojuma? Ja tā ir, kādā gadījumā?

Kā izskaidrots iepriekš, ja EJZF finansētais *CLLD* pasākums ir „saistīts ar zivsaimniecību”, tam **netiek piemēroti** valsts atbalsta noteikumi saskaņā ar EJZF regulas 8. panta 2. punktu.

5. Kas jādara FLAG un vadošajai iestādei, tikko tiek konstatēts, ka pasākumam piemērojami valsts atbalsta noteikumi?

Šajā gadījumā tas būtu EJZF finansēts „ar zivsaimniecību nesaistīts” CLLD projekts, kas atbilst Vispārējās valsts atbalsta piemērošanas nosacījumiem.

Fakts, ka piemērojami valsts atbalsta noteikumi, uzreiz nenozīmē, ka par šo pasākumu jānosūta paziņojums Komisijai.

1. posms

Ja maksimālā summa vienam atbalsta saņēmējam trīs gadu periodā nepārsniedz 200 000 EUR, projekts atbilst Vispārējās *de minimis* regulas piemērošanas noteikumiem.

2. posms

Ja šī summa ir lielāka, jānoskaidro, vai projekts atbilst Vispārējās grupas atbrīvojuma regulas piemērošanas nosacījumiem. Ja projekts atbilst, Komisija tikai jāinformē par šādu projektu, taču nav jāiesniedz paziņojums.

3. posms

Visbeidzot, ja projekts neietilpst ne Vispārējās *de minimis* regulas, ne vispārējās grupas atbrīvojuma regulas piemērošanas jomā, par to jānosūta paziņojums Komisijai (kas nozīmē, ka to nevar īstenot bez Komisijas atļaujas).

Atgādinājums: ciktāl tas attiecas uz valsts atbalsta noteikumu piemērošanu un it īpaši uz 2. un 3. posmu, vadošajām iestādēm jāsaazinās ar valsts iestādi, kas atbild par valsts atbalsta nosacījumu piemērošanu.

6. Saskaņā ar Eiropas Savienības 4. prioritāti individuālos projektus izvēlas zivsaimniecības vietējās rīcības grupas (FLAG), ņemot vērā vietējo attīstības stratēģiju. FLAG var atbalstīt projektus, kas nav saistīti ar zivsaimniecību un neatbilst Vispārējās *de minimis* regulas un Vispārējās grupas atbrīvojuma regulas piemērošanas nosacījumiem.

a) Vai vadošajai iestādei jānosūta Komisijai paziņojums par katru no šiem projektiem?

Jā. Par šiem projektiem Komisijai jānosūta paziņojums, un tos nevar īstenot bez Komisijas atļaujas. Tas attieksies uz projektiem (ar zivsaimniecību nesaistītiem), kur publiskā atbalsta apjoms ir lielāks par Vispārējās *de minimis* regulas robežsummu (200 000 EUR vienam atbalsta saņēmējam 3 gadu laikposmā).

Atcerieties, ka gadījumā, ja projektam tiek piemēroti Vispārējās grupas atbrīvojuma regulas nosacījumi, tiem nav jānosūta paziņojums.

b) Vai šos projektus ir iespējams sagrupēt pa noteiktām atbalsta shēmām tā, lai Eiropas Komisijai būtu jāpaziņo tikai par atbilstošo shēmu?

Jā, pastāv iespēja paziņot par shēmām. Saskaņā ar Amerikas Savienoto valstu palīdzības noteikumiem „palīdzības shēma” ir jebkura darbība, uz kuras pamata bez papildu ieviešanas pasākumiem uzņēmumiem, kas definēti tiesību aktos, iespējams piešķirt atbalstu vispārīgā un abstraktā nozīmē, kā arī jebkura darbība, uz kuras pamata atbalsts, kas nav tieši saistīts ar kādu konkrētu projektu, var tikt piešķirts vienam vai vairākiem uzņēmumiem uz nenoteiktu laika periodu un/vai nenoteiktā apjomā.

Valsts iestādes pienākums ir nodrošināt, ka šie nosacījumi tiek ievēroti.

c) Vai šāda shēma var aptvert noteikta veida projektus, ko finansē viena vai vairākas FLAG?

Ja projekts atbilst iepriekšminētās definīcijas nosacījumiem, tad jā.

Pārskata tabula

Darbības veids	Valsts atbalsta noteikumu piemērošana
<p><u>1. scenārijs</u></p> <p>CLLD projekts Saņem finansējumu no EJZF¹</p> <p>Saistīts ar zivsaimniecību</p>	<p>EJZF Regulas 8. panta 2. punkts</p> <p>Valsts atbalsta noteikumi <u>NAV</u> piemērojami (atbrīvojums saskaņā ar EJZF regulas 8. panta 2. punktu)</p>
<p><u>2. scenārijs</u></p> <p>CLLD projekts Saņem finansējumu no EJZF</p> <p>Nav saistīts ar zivsaimniecību</p>	<p><u>PIEMĒROJAMI</u> VISPĀRĒJIE valsts atbalsta noteikumi</p> <p>1. posms: vai darbībai var piemērot Vispārējo <i>de minimis</i> regulu?</p> <p>Jā: nav vajadzīgs papildu novērtējums</p> <p>Nē: 2. posms</p> <p>2. posms: vai darbībai var piemērot Vispārējo grupu atbrīvojuma regulu?</p> <p>Jā: komisija jāinformē (nav jānosūta paziņojums) 20 darba dienu laikā kopš pasākuma spēkā stāšanās dienas. Jāsazinās ar valsts iestādi, kas atbild par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu un kas zinās, kā informēt Komisiju (izmantojot Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas pielikumā doto informācijas veidlapu). Pa to laiku atbilstošo pasākumu drīkst īstenot.</p> <p>Nē: 3. posms</p> <p>3. posms: par šo darbību jāiesniedz paziņojums Komisijai un to nedrīkst īstenot bez Komisijas atļaujas. Jāsazinās ar valsts iestādi, kas atbild par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu.</p>

¹ Ņemiet vērā, ka daži noteikumi par valsts atbalstu (skatīt turpmāk A punktu atsaucēs) piemērojami tikai **ar zivsaimniecību saistītām darbībām, kas finansējumu saņem no EJZF shēmas, bet citiem instrumentiem** (tikai no valsts līdzekļiem).

<u>Atsauces</u>

A) Ar zivsaimniecību saistītie valsts atbalsta instrumenti (ar zivsaimniecību saistītais valsts atbalsts, kas **netiek saņemts** no EJZF shēmas)

http://ec.europa.eu/fisheries/state_aid/index_lv.htm :

- Zivsaimniecības un akvakultūras grupu atbrīvojuma regula — [Komisijas Regula \(ES\) Nr. 1388/2014, OJ L 369, 24.12.2014, 37–63. lpp.:](#)

- *De minimis* regula — [Komisijas Regula \(ES\) Nr. 717/2014, OJ L 190, 28.06.2014, 45.–54. lpp.;](#)

- [Vadlīnijas valsts atbalsta zivsaimniecībai un akvakultūrai pārbaudei.](#)

B) Vispārējie valsts atbalsta instrumenti

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/block.html#gber